1993 నుంచి 2013 వరకు వెలువడిన **నడుస్తున్న చరిత్ర** కు నేటి రూపం

సంపుటి : 4
సంచిక : 10
పుటలు : 52

రు. 20 లు

తెనాలి

తెలుగుజాతి పత్రిక

అమ్మనుడి

నుడి నాడు నెనరు

డిసెంబరు 2018

ఉద్యమ చైతన్యంతో తెలంగాణ రచయితల వేదిక రాష్ట్ర మహాసభలు

తెలంగాణ ప్రభుత్వ ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల తీర్మానాలు ఏమైనాయి? –'తెరవే'

తెలంగాణ సాహితీ భీష్ముడు – కపిలవాయి లింగమూర్తి

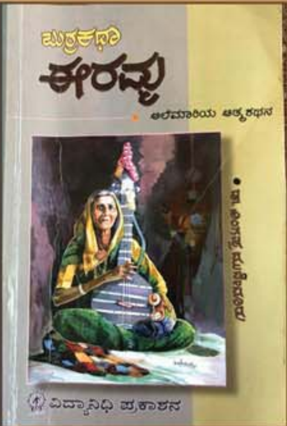

కన్నడ తోటలో విరిసిన తెలుగు పాట... బుర్రకథ ఈరమ్మ – సంచారి ఆత్మకథ

భాషావిధానాన్ని ప్రకటించని పార్టీలకు ఓటు వెయ్యవద్దు

◆ తెలుగు అభివృద్ధి, సాధికారతల కోసం...

◆ తెలుగు భాషోద్యమ నిర్మాణం కోసం...

◆ ఆంధ్ర, తెలంగాణ, ఇతర రాష్ట్రాలు, విదేశాల్లోనూ ఉన్న తెలుగువారి కోసం...

తెలుగుజాతి పత్రిక

అమ్మనుడి

సంపాదకుడు : డా॥ సామల రమేష్‌బాబు 9848016136

తోడ్పాటు : డా॥ గారపాటి ఉమామహేశ్వరరావు, డా॥ వెన్నిసెట్టి సింగారావు, డా॥ సుందర్ కొంపల్లి, రహ్మానుద్దీన్ షేక్, సరస్వతుల రామనరసింహం(సరసి), తమ్మా శ్రీనివాసరెడ్డి

డిసెంబరు 2018

రచయితలకు సూచనలు

తెలుగు భాష, సాహిత్యం,సాంస్కృతికతలతో పాటు తెలుగువారి చరిత్రకూ, సంస్కృతికీ, సాధికారతకూ, ప్రగతికీ చెందిన సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ అంశాలపై రచనలకు స్వాగతం. వ్యాసం, కథ, వచన కవిత, పాట –రచనను ఏ రూపంలో నైనా పంపవచ్చు.

1. వ్యాసాలు ముద్రణలో 1 నుండి 3 పుటలకు మించకూడదు. కథ 3 పుటలకు మించకూడదు. కవితలు 20 నుంచి 30 పంక్తులకు మించకూడదు. విమర్శలు విషయం పైనే ఉండాలి గాని వ్యక్తులపై గురిపెట్టి చేయరాదు. సరళమైన తెలుగులో వ్రాయాలి.

2. రచనలను యూనికోడ్‌లో గాని, అనుఫాంట్స్‌లో గాని టైప్ చేసి పి.డి.ఎఫ్ మరియు పి.ఎం.డి. రెండింటిలోనూ పంపాలి. లేదా ఎ4 సైజు కాగితంపై వ్రాసి, స్కాన్ చేసి *editorammanudi@gmail.com* కు పంపాలి. కొరియర్ / రిజిష్టర్డ్ / సాధారణ పోస్టులో కూడా పంపవచ్చు.

3. రచనతో పాటు పోస్టల్ చిరునామా, ఫోన్ నంబరు, ఉంటే ఇ-మెయిల్ చిరునామా కూడా ఇవ్వాలి. ఈ వివరాలు లేని రచనల్ని తీసుకోలేము.

4. రచన స్వంతమేనని, ఇతర పత్రికలకుగాని, ఇంటర్నెట్ పత్రికలకుగాని పంపలేదని, ఇంతవరకు ఎక్కడా ప్రచురణ కాలేదని హామీ పత్రాన్ని తప్పనిసరిగ పంపాలి. ముందుగా సోషల్ మీడియాలో పెట్టిన రచనలను ప్రచురణకు స్వీకరించ లేము.

వలగూడు (ఇంటర్నెట్)లో *www.ammanudi.org* చూడండి.

లోపలి పుటలలో....

సంపాదక హృదయం :	రాజకీయపార్టీలన్నీ తమ భాషావిధానాన్ని వెంటనే ప్రకటించాలి		7
పత్రికలు, టివి :	పత్రికలు, ప్రసార మాధ్యమాలలో...	పులికొండ సుబ్బాచారి	9
కంప్యూటర్లు - తెలుగు :	తెలుగు భాషకు ఆధునిక హోదా – 11	వీవెన్	13
ముఖచిత్ర కథనం :	తెరవే రాష్ట్ర మహాసభలు	సన్నిధానం నరసింహశర్మ	14
శ్రద్ధాంజలి :	తెలంగాణ సాహితీ భీష్ముడు	సంకేపల్లి నాగేంద్రశర్మ	18
నాటు తెలుగు :	నాటు తెలుగు మేటిజెట్టి	కీ.శే.బొడ్డుపల్లి పురుషోత్తం	20
పొరుగు తెలుగు :	కన్నడ తోటలో విరిసిన తెలుగుపాట	రంగనాథ రామచంద్రరావు	24
పెద్దోరి తీపి గురుతులు:	కవిత్వ ప్రియుల ఎల్లరిలో....	సన్నిధానం నరసింహశర్మ	29
సాహిత్యరంగం :	తెలుగు ఛంఘిజ్‌ఖాన్	మధురాంతకం నరేంద్ర	31
పిట్ట చూపు :	అందకుండా పోతున్న గృహవసతి...	చలసాని నరేంద్ర	34
వేమన :	శబ్ద గాండీవి వేమన– 5	కీ.శే.దుర్గానంద్	38
తెలుగు చరిత్రకారులు :	భావరాజువెంకట కృష్ణారావు	జి. వెంకటేశ్వరరావు	47
పుస్తక సమీక్షలు :	త్యాగరత్న..., తెలంగాణ ఉద్యమంలో	ఎం.వి.శాస్త్రి	48
గ్రంథాలయం :			50
ధారావాహిక :			
బౌద్ధం–వైజ్ఞానిక మార్గం -20	.....	బొర్రా గోవర్ధన్	44

కథానికలు :

1.పెద్ద రగస్యం	సి హెచ్. భాగ్యలక్ష్మి	36
2.ఆత్మకు కులమేది!	డా॥ లక్ష్మి అయ్యర్	42

కవితలు :

1. పండగ్గెద్ద	పల్లిపట్టు నాగరాజు	12
2. గోదావరిలాంటి గరిమెళ్ళ	ఎస్ ఆర్ పృథ్వి	41
3. తెలుగు కవిత్వం	వై. మాధవరావు	46
4. తెలుగుతల్లి	గుర్రాల రమణయ్య	49

వ్యంగ్యచిత్రాలు: సరసి,శేఖర్ రేఖాచిత్రాలు : పావులూరి చిదంబరేశ్వరరావు కంప్యూటరీకరణ : లంకె జనార్దన్

'అమ్మనుడి'లో ప్రచురణకై వార్తలు, ఫోటోలు, రచనలు కొందరు వాట్సప్ (watsup) లో పంపుతున్నారు. వాటిని ప్రచురణకు ఆమోదించజాలమని తెలుపుతున్నాము. దయచేసి పోస్టులోగాని, లేదా editorammanudi@gmail.com కుగాని పంపించండి.

– సంపాదకుడు

రచనలు, ఉత్తరాలు పంపుటకు చిరునామా:

సంపాదకుడు: **అమ్మనుడి**, జి–2, శ్రీ వాయుపుత్ర రెసిడెన్సీ, హిందీ కళాశాల వీధి, మాచవరం,విజయవాడ–520004.

కార్యాలయం : *0866-2439466* సంపాదకుడు : *9848016136* *e-mail* : editorammanudi@gmail.com

రచయితల అభిప్రాయాలు వారి స్వంతం. వారితో పత్రిక యాజమాన్యం, సంపాదకుడు ఏకీభవించవలసిన అవసరం లేదు.

వార్తలు

ఆక్స్‌ఫర్డ్‌కు జేజేలు!

బతుకమ్మ, బోనాలు పదాలు ఇక ఆక్స్‌ఫర్డ్ నిఘంటువుల్లో...

ఆక్స్‌ఫర్డ్ నిఘంటువుల శ్రేణిలో దక్షిణాసియా దేశాల్లో పంపిణీ అయ్యే నిఘంటువు రూపాంతరంలో కొన్ని పదాలను చేర్చి సరికొత్త రూపాంతరాన్ని విడుదల చేసేందుకు సన్నద్ధమవుతున్నారు. ఈ కొత్త రూపాంతరంలో తెలుగు పండుగలలో రెండైన బతుకమ్మ, బోనాలు పదాలుగా నిఘంటువులో చేరనున్నాయి. ఆక్స్‌ఫర్డ్ విశ్వవిద్యాలయం ప్రముఖులు ఇచ్చే సిఫార్సులను తప్పక పాటిస్తుంది. ఇన్ని రోజుల మన రాజకీయ నాయకుల అలసత్వం వలన మరెన్నో పదాలను చేర్చలేకపోయాము. సోషల్ మీడియా పుణ్యమాని తెలుగు వాళ్ళు ఊతపదాలుగా వాడే కొన్ని పదాలు జన ప్రాచుర్యం చెంది ఆక్స్‌ఫర్డ్ నిఘంటువుల్లోకి మెల్లగా వెళ్ళాలే తప్ప ప్రభుత్వపరంగా, పలుకుబడి ఉన్న స్థాయిని వాడుకొని సిఫార్సు చేయటం లాంటి పనుల వలన ఇది జరగదు. కానీ ఈ సందర్భంలో మాత్రం నిజామాబాద్ తెరాస పార్లమెంట్ సభ్యురాలు కల్వకుంట్ల కవిత అభ్యర్థన మేరకు ఆక్స్‌ఫర్డ్ యూనివర్సిటి ప్రెస్ ఈ పనికి పూనుకుంది. గత సంవత్సరం నవంబరులో ఈ రెండు పదాలను నిఘంటువులో చేర్చవలసినదిగా యూనివర్సిటీ ప్రెస్ కు లేఖ రాయగా, వారు ఆ లేఖకు ప్రతిస్పందనగా రెండు పదాలను చేర్చనున్నట్టు ప్రకటించారు. మరిన్ని తెలుగు పదాలు ఆంగ్ల పదనిధికి చేరితే తెలుగు శోభ పెరుగుతుంది.

తెలుగు ఈ-డిక్షనరీ (ఆన్‌లైన్ నిఘంటువు) విడుదల...

తెలుగు భాషకు ప్రపంచ భాషలు అనుభవించే అరుదైన అవకాశం అందింది. ఆక్స్‌ఫర్డ్ నిఘంటువుల ప్రపంచ భాషల చొరవలో భాగంగా ఆక్స్‌ఫర్డ్ తెలుగు నిఘంటువును అందుబాటులోకి తెచ్చింది. te.oxforddictionaries.com జాలస్థలంలో ఈ నిఘంటువును చూడవచ్చు. సెప్టెంబర్ 2015లో మొదలైన ఆక్స్‌ఫర్డ్ గ్లోబల్ లాంగ్వేజెస్(ఆక్స్‌ఫర్డ్ విశ్వ భాషల) చొరవలో దాదాపు వంద భాషలకు సంబంధించిన వివిధ వనరులను అందుబాటులో ఉంచే విధంగా ఆక్స్‌ఫర్డ్ యూనివర్సిటీ నిర్ణయించింది. జాలస్థలాలలో, మొబైల్ ఆప్‌లలో, ఇతరత్రా వివిధ ఉపకరణాలుగా, కోట్లాది జనాల మాతృభాషల్లో సమాచారం అందుబాటులో ఉండాలన్నది తమ ఆశయమని సంస్థ ప్రతినిధులు పేర్కొన్నారు. ఆక్స్‌ఫర్డ్ నిఘంటువుల డైరెక్టర్ జూడీ పియర్సల్ మాట్లాడుతూ, "తెలుగులో నిఘంటువు సేవలను అందుబాటులోకి తేవడం ఆనందంగా ఉంది, ఈ ఆక్స్‌ఫర్డ్ గ్లోబల్ లాంగ్వేజెస్ ఇనీషియేటివ్ ద్వారా ప్రపంచ భాషల ఖ్యాతిని పెంచి, ఆయా భాషలలో నిఘంతువులు, ఇతరత్రా భాషోపకరణాలు అందించడమే మా లక్ష్యం. తెలుగు భారతీయ భాషలలో నాలుగవ అత్యధికంగా మాతృభాషీకులు కల భాష. ఆంధ్ర ప్రదేశ్, తెలంగాణ, ఇరు రాష్ట్రాలలో, ఇంకా ఎన్నో ప్రాంతాల్లో విరివిగా వాడే భాష. ప్రస్తుత తెలుగు-ఇంగ్లిష్ నిఘంటువు ద్వారా మాట్లాడే-రాసే తెలుగు భాషా పదాలను చేర్చాము, అలానే ఆధునిక-ప్రాచీన పదాలను చేర్చాము. అన్ని వర్గాల వారికీ ఇది ఉపయోగపడుతుందని, అందరికీ అందుబాటులోకి తెచ్చాము. అందువలన భాషకున్న సత్తువ పెరిగి ప్రతిరోజు తెలుగు వాడకను ఒక ఉత్సాహభరిత అనుభవంగా చేయనున్నాము." అని తెలిపారు. ఆక్స్‌ఫర్డ్ గ్లోబల్ లాంగ్వేజెస్ ఇనీషియేటివ్‌కు మునుపు ఆక్స్‌ఫర్డ్ నిఘంతువుల సంస్థ లెక్సికల్ ఇంజన్ అండ్ ప్లాట్‌ఫారం(leap)ను భాషా వనరులను రూపొందించుకొని ప్రామాణీకరించి, పంచుకొనే సాధనంగా అభివృద్ధి చేసింది.

శభాష్ గూగుల్!

గూగుల్ అసిస్టెంట్ తెలుగులో అభ్యర్థనలను కూడా పాటిస్తుంది...

"ఓకే గూగుల్! నాకొక తెలుగు కథ వినిపించు!"

"ఓకే గూగుల్! ఇవాళ్టి వార్తలేంటో చెప్పు."

"ఓకే గూగుల్! సరికొత్త తెలుగు పాటలను వినిపించు!"

మీ దగ్గర ఉన్న ఆండ్రాయిడ్ స్మార్ట్‌ఫోన్‌లో లేదా గూగుల్ హోమ్ పరికరంలో లేదా అలెక్సా ఎకోలో మీరు ఆంగ్లంలో ఇచ్చే అభ్యర్థనలను అలెక్సా లేదా గూగుల్ అసిస్టెంట్ తీసుకొని మీరడిగిన ఆదేశాన్ని పాటిస్తాయి. పాటలు వినిపించిచెప్పటం, వార్తలు చదవడం, వాతావరణ సూచనలివ్వడం, కథలు/కవితలు/పుస్తకాలు వినిపించెచెప్పటం, స్మార్ట్ సాంకేతిక ఉన్న ఫ్యానులను, లైటులను, ఇతర ఉపకరణాలను కట్టెయ్యడం లేదా ఆడించడం లాంటివి. ఐతే ఇన్ని రోజులు ఈ ఆదేశాలను కేవలం ఆంగ్లంలో చెబితేనే అర్థమయ్యేది. ఇప్పుడు గూగుల్ తెలుగులో కూడా మన ఆదేశాలను విని, అర్థం చేసుకొని, పాటించనుంది. అమెజాన్ ప్రవేశపెట్టిన అలెక్సా, ఆపిల్ వాడు ప్రవేశపెట్టిన సిరి, మైక్రోసాఫ్ట్ వాడి కోర్టానా తరహాలోనే గూగుల్ అసిస్టెంట్ పని చేస్తుంది. కానీ వాటిలో లేని తెలుగుకు సహకారం గూగుల్ అసిస్టెంట్ లో వినూత్నంగా ప్రవేశపెట్టి పరీక్షించనున్నారు. గూగుల్ అసిస్టెంట్ బీటా లో ఈ సాంకేతిక ఉపకరణం మనకు అందుబాటులోకి వచ్చింది. తెలుగుతో పాటుగా హిందీ, గుజరాతీ, తమిళం, తుర్కిష్, ఉర్దూ, బాంగ్లా, కన్నడ, మలయాళం, మరాఠీ భాషలకు కావాల్సిన సామర్థ్యంతో రానుంది. ఈ సామర్థ్యం పూర్తి స్థాయిలో ఎప్పటికి వస్తుందో ఇంకా చెప్పలేము కానీ గూగుల్ దూకుడును చూస్తుంటే తెలుగుకు అమరాల్సిన అన్ని భాషా సాంకేతికాలు ఏర్పాటు చేయడంలో ఏ మాత్రమూ వెనుకంజలో మాత్రం లేదు.

గూగుల్ ప్రకటనలు ఇక తెలుగులో!

గూగుల్ యూట్యూబులో, శోధన ఫలితాలలో, జిమెయిల్ పక్కన ఇచ్చే వాణిజ్య ప్రకటనలను ఇప్పటి వరకు ఆంగ్లంలోనే ఇచ్చేలా నిబంధన చేసేది. ఇక తెలుగులోనూ ప్రకటనలు చేసేలా వెసులుబాటునిచ్చింది గూగుల్.

మైక్రోసాఫ్ట్ నుండి తెలుగు శ్రవ్యకాలు

మైక్రోసాఫ్టు ఉచితంగా తెలుగు శ్రవ్యకాలను విడుదల చేసింది. మైక్రోసాఫ్ట్ సంస్థ పరిశోధకులకు పనికొచ్చే తెలుగు ఆడియోలను విడుదల చేసింది. వీటిని వాడి, మాట నుండి పాఠ్యం, పాఠ్యం నుండి మాట రూపొందించడం సులభతరమవుతుంది.

ట్రిపుల్ఐటీ విద్యార్థిని ప్రతిభ

వర్డ్‌నెట్‌లోకి ఇరవైఒక్క వేల పదాల చేర్పు : పారుపల్లి శ్రీకవిత ట్రిపుల్ఐటీ హైదరాబాదు విద్యార్థిని. ఈమె 8483 క్రియాపదాలు, 253 క్రియావిశేషణాలు, 1,673 విశేషణాలతో ఆంటుసెన్స్? నెట్ అనే వేదికపై చేర్చారు. శ్రీకవిత తెలుగు భాషా సాంకేతికాలకు సంబంధించి, ఇప్పటికి దాదాపు ఐదు పరిశోధనా పత్రాలను సమర్పించింది.

సంపుటి : 4 సంచిక : 10
అమ్మనుడి
డిసెంబరు 2018

సంపాదకీయం

భాషావిధానాన్ని ప్రకటించని పార్టీలకు ఓటు వెయ్యవద్దు

తెలంగాణలో డిసెంబరు 7న శాసన సభకు ఎన్నికలు జరుగనున్నాయి. పార్టీలన్నీ దాదాపుగా తమ వాగ్దాన పత్రాల్ని (మానిఫెస్టో)ను విడుదల చేశాయి. ఏ పార్టీ అయినా తమ ప్రభుత్వం ఏర్పడితే, తమ భాషా విధానం ఏమిటో స్పష్టంగా ప్రకటించిందా? జాతీయ పార్టీలైన కాంగ్రెస్, భాజపా, రెండు కమ్యూనిస్టు పార్టీలు యీ విషయంపై ఏమని ప్రకటించాయి? ప్రత్యేక తెలంగాణ కోసం జరిగిన ఉద్యమానికి కీలకమైన తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి తన నాలుగున్నరేళ్ల పాలనలో పాలన, విద్యారంగాల్లోను, సాంస్కృతిక రంగంలోను ప్రజల భాషలను వినియోగించడంలో చేసిందేమిటో, చెయ్యబోయేదేమిటో వివరించిందా? ప్రజాకూటమిలో భాగంగా ఉన్న కోదండరామ్‌గారి పార్టీ ఈ అంశాలపై తమ ఎన్నికల ప్రణాళికలో ఏం చెప్తున్నది? – ఈ వివరాల్లోకి వెళ్తే ఎంతో బాధ కలుగుతుంది. ఈ అంశాల పట్ల ఈ పార్టీలన్నిటి 'పట్టనితనం' స్పష్టమవుతుంది.

తెలంగాణ ఒక ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఏర్పడడం జరిగిపోయింది. కేవలం రాజకీయ, ఆర్థిక అంశాలపైనే కాకుండా, భాషా సాంస్కృతిక అంశాలపై కూడా తమ ప్రత్యేకతను కాపాడుకోవడం కూడా ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటుకు తప్పనిసరి అని నినదించిన వారంతా ఇప్పుడు ఎందుకు అచేతనంగా ఉన్నారు? పాలనలో, చదువులో అమ్మనుడిని కాపాడుకోలేకపోతే – సాంస్కృతికతే కాదు, సొంత గొంతుకే మూగపోతుందని, సామాజిక అభివృద్ధి కుంటుపడుతుందని వీరికెవరైనా చెప్పాలా? మౌలిక, కీలక అవసరాలను పట్టించుకోకుండా, జాతి మనుగడ సాగించడం నేల విడిచి సాము చెయ్యడం కాదా? ఈ పత్రిక నలుగురికీ చేరేలోపునే – ఎన్నికలు జరిగిపోతాయి. ఆలోచనకు ప్రేరేపించి, ముందున్న కాలం గురించీ బాధ్యతలను గురించీ హెచ్చరించడమే కర్తవ్యంగా వ్రాస్తున్నాము తప్ప, వెంటనే ఏదో సాధించేస్తామని కాదు. నిజానికి, తెలంగాణ ఏర్పడిన తర్వాత రాష్ట్రంలో తెలుగు భాషా రక్షణకు ఏమైనా కృషి అంటూ జరిగిందా? పోయినేడు చివరిలో తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రిగారు పట్టుబట్టి జరిపిన ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల్లో చెప్పిన మాటలేవైనా అమలు జరిగాయా? పైగా తుది నిర్ణయాలను ప్రకటించడానికి మరి కొద్ది రోజుల వ్యవధి కావాలని ముగింపు సభలో స్వయంగా ప్రకటించి, ఆ తర్వాత ఆ సంగతినే మరచిపోయిన ముఖ్యమంత్రిగారి చిత్తశుద్ధిని ఎందుకు శంకించకూడదు?

ఇప్పుడైనా, తెలంగాణకు బంగారు భవిష్యత్తునూ స్వాభిమానంతో కూడిన మనుగడనూ కోరుకొనే వారంతా ఉద్యమించవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. ఇప్పుడు ఎన్నికలు జరిగి, కొత్త ప్రభుత్వం ఏర్పడబోతోంది. ఆ వెంటనే తెలంగాణ ప్రజల స్వాభిమాన ఉద్యమాన్ని పెద్ద ఎత్తున ప్రారంభించి కొన్నేళ్లపాటు సాగించడానికి ఉద్యమ చైతన్యమున్న ఆలోచనాపరులు పూనుకోవాలి. ప్రజాస్వామ్య పద్ధతుల్లో – కొత్త ప్రభుత్వానికి దిశానిర్దేశం చెయ్యడానికీ, ప్రతిపక్షాలలో చలనాన్ని కలిగించడానికీ – ఈ ఉద్యమం తప్పనిసరి.

ఇదే సమయంలో – 'ఆంధ్రప్రదేశ్' రాష్ట్రం గురించి కూడా మనం ఆలోచించాలి. రాష్ట్ర విభజన

ఆచార్య పులికొండ సుబ్బాచారి
9440493604

పత్రికా ప్రసార మాధ్యమాలలో భాషారాజకీయం

నిత్యం జరిగే వార్తలలో పత్రికలు ఛానెళ్లు అప్పటికప్పుడే వార్తారచనలో పదాల వినియోగం గురించి తాము నిలబడవలసిన గట్టు గురించి నిర్ణయించుకొని పదాల ఎంపిక చేసుకుంటాయి. తమ భావాన్ని పదాల వినియోగంలో చెప్పిన తాము అటు పక్కన ఉండి సమర్థిస్తున్నాము అనే పూర్తి భావం రాకుండా జాగ్రత్త పడతాయి పత్రికా సంస్థలు. ఈ తరహా భాషావినియోగాన్నే భాషారాజకీయం అని నిర్వచించాలి.

అంతర్జాలయుగంలో ఉన్నాయి మన ప్రసార మాధ్యమాలు. మాధ్యమాల వ్యాప్తికి అంతర్జాలం బాగా తోడ్పడుతూ ఉంది అని చెప్పడమే కాక, అత్యంత ఆధునిక స్థాయిలో మన ప్రసార మాధ్యమాలు ఉన్నాయని చెప్పాలి. అటు అక్షర మాధ్యమం (పత్రికలు) ఇటు దృశ్యమాధ్యమం అత్యంత ఆధునిక సాంకేతిక సౌకర్యాలను వినియోగించుకుంటున్నాయి. వీటి వ్యాప్తి ఎంత పెరుగుతూ ఉందో వాటితో పాటు భాషావ్యాప్తి కూడా అంత పెరుగుతుందని ఇక్కడ అర్థం చేసుకోవాలి. ఇక్కడ దేశ భాషల గురించి విశేషించి – తెలుగు పరిస్థితి గురించే ఈ వ్యాసం ఉద్దిష్టం. ఈనాడు దృశ్య మాధ్యమాలతో పాటు పత్రికలు కూడా ప్రపంచంలోని ఏదేశంలోనైనా ఏ మారుమూల ప్రాంతానికైనా సులభంగా చేరిపోతున్నాయి. దీనికి వెనుక ఉన్నది అంతర్జాల సాంకేతికతే. అయితే ఇంతకు ముందు కూడా తెలుగు పత్రికలు వేరే దేశాలలో ఉన్న తెలుగు వారికి చేరేవి. ఎవరో ఎక్కడో ఏదేశంలోనో ఒకరు చందా కడితే నేటి పత్రిక మూడు రోజుల తర్వాత చేరేది. కాని నేటి పరిస్థితిలో పత్రిక అర్ధరాత్రి మూడు గంటల సమయంలో, అంటే తయారైన మరుక్షణమే జాలగూడులోకి ఎగుమతి చేస్తే అదే క్షణంలో ఎక్కడి వారైనా పత్రికను చదివే సౌకర్యం వచ్చింది. అయితే ఇక్కడ ప్రశ్న ఒకటి పుడుతుంది. ప్రపంచంలో తెలుగు వారు ఉన్న దగ్గరికే ఇది పోతుంది కదా. అక్కడ అప్పటికే తెలుగు వారు ఉన్నారు కాబట్టి ఇక ఈ సాంకేతికత భాషావ్యాప్తికి ఎలా దోహద పడినట్లు, తెలుగు వారే వ్యాప్తి చేస్తున్నారు కదా అన్నదే ఆ ప్రశ్న. ఆయా ప్రాంతాలలో ఉన్న తెలుగు వారు దైనందిన జీవితంలో మాట్లాడుకునే భాష వేరు, మాధ్యమాలలో ఉన్న భాష వేరు. మాధ్యమాలు వాటికవే ఒక ప్రత్యేకమైన భాషాశైలిని ఏర్పరచుకున్నాయి. అటు అచ్చు మాధ్యమాలలో ఇటు దృశ్యమాధ్యమాలలో వాటికై వాటికి ఒక భాష, కొంత పద సంపద ఏర్పడింది. ఇలాంటి ప్రత్యేకమైన పదసంపదతో ఉన్న భాష ఇంతకు ముందు పత్రికలు భౌతికంగా చేరే చోటికే అంటే ఆ పత్రికకే అది తిరిగే ప్రాంతానికే పరిమితం అయ్యేది. కాని నేడు పత్రికలు అంతర్జాలంలో లభిస్తూ ప్రతిదేశం ప్రతి చోటికీ చేరే స్థితిలో ఈ భాషావ్యాప్తి కూడా అలా విశ్వవ్యాప్తం అయింది. అలా విశ్వవ్యాప్తం అయిన మాధ్యమ భాషలో, వినియోగంలో భాషారాజకీయం ఎలా ఉంది. ఎలాంటి పద్ధతులు ఆయా మాధ్యమాలు అనుసరిస్తున్నాయి? అని ఇక్కడ వివేచించదలిచాను.

అటు అక్షరమాధ్యమానికి కాని, ఇటు దృశ్యమాధ్యమానికి కాని ఉన్న అసలైన పని వార్తని ప్రజలకు అందించడం. ప్రజలు మాట్లాడుకునే భాషలో అంటే ప్రామాణికంగా అన్ని ప్రాంతాల వారికి అర్థమయ్యే భాషలో అందించడం. అయితే వార్తని వార్తగా అందించడమా లేదా మాధ్యమం తన అభిప్రాయాన్ని జోడించి అందించడమా. లేక కేవలం తన అభిప్రాయాన్ని మాత్రమే అందించడమా అనేది వాటి అవసరాన్ని బట్టి ఆయా మాధ్యమ సంస్థలకున్న రాజకీయ సైద్ధాంతిక నేపథ్యాన్ని బట్టి ఉంటుంది. ఇలా వార్తనందించే నేపథ్యంలోనే భాష వినియోగం ఒక ప్రత్యేకప్రాధాన్యతని సంతరించుకుంటుంది.

తెలుగు పత్రిక, విశేషించి దిన పత్రిక వార్తని సేకరించి సంపాదనం చేసి పత్రికలో అచ్చు వేసి తన పాఠకులకు అందిస్తుంది. దృశ్యమాధ్యమమూ అదే పనిచేస్తుంది. చూసిన విలేకరి నుండి లేదా చెప్పిన వ్యక్తి అక్కడి నుండి సేకరించిన విలేకరి అక్కడి నుండి సబ్ ఎడిటర్, చివరిగా ఎడిటర్ వంటి అన్ని వడపోతలను దాటి పత్రికలో పాఠకుడికి ప్రత్యక్షం అవుతుంది. దృశ్యమాధ్యమంలో అంటే ఒక టివి ఛానెల్ అందించే వార్తలో కూడా కాస్త అటుఇటుగా ఇదే వడపోతలతో వార్త అక్కడ శ్రోతకు చేరుతుంది. ఈ క్రమంలో సమాచార దాత, సేకర్త, సంపాదకుడు స్థాయిలు దాటి పాఠకుడి లేదా శ్రోతకు వార్తని చేర్చే సాధనం భాష. ఇదే వార్త సృష్టి కర్తకు వార్త శ్రోతకు లేదా పాఠకుడికి మధ్యన అనుసంధానంగా ఉండే అసలైన మాధ్యమం. ఈ మాధ్యమం అంటే భాష – వార్తని అందించడం లోనే కాదు దాన్ని వ్యాఖ్యానించి అందించడంలో కూడా చాలా గొప్ప పాత్ర పోషిస్తుంది.

వార్తని వార్తలాగా అందించే స్థితి ఒకటి మాత్రమే కాక వార్తాసంస్థలు అంటే పత్రికలు దృశ్యమాధ్యమాలు వాటికున్న రాజకీయ సైద్ధాంతిక నేపథ్యాన్ని జోడించి వార్తని పాఠకుడికి లేదా శ్రోతకి అందిస్తాయి అని అన్నాము. అయితే అన్ని వార్తలని ఇలా అందించవలసిన పనిలేదు. చాలా వరకు వార్తని అంటే విషయాన్ని విషయంగా పొడి

వీవెన్
9963029061

తెలుగు భాషకు ఆధునిక హోదా-11

చాపకిందకి నీరు వచ్చేస్తున్నది!

నేడు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఏ మూలకి వెళ్ళి ఎవరిని ఫోను నెంబరు అడిగినా 'నైన్ ఎయిట్" అంటూ ఇంగ్లీషు అంకెలతోనే చెప్తారు. ఇంతా చేసి చేతిఫోన్లు విరివిగా అందుబాటు లోకి వచ్చి, పట్టుమని పదేళ్ళు కూడా కాలేదు. ఇంత విప్లవాత్మకమైన మార్పు ఇంత తక్కువకాలంలో ఎలా జరిగిపోయింది. చాప కింద నీరులా జరిగిన ఈ పరిణామం నుండి మనం – మరీ ముఖ్యంగా తెలుగు భాషాభిమానులు, భాషోద్యమకారులు – నేర్చుకోవాల్సింది ఏమైనా ఉందా?

పిల్లల ఇంగ్లీషు మీడియం చదువులైతే గానీ, టీవీ ప్రోగ్రాముల వల్లనైతే గానీ, మరే ఇతర కారణాల చేతగానీ రోజువారీ మనం వాడే చాలా మాటలను ఇంగ్లీషు మాటలనే వాడేస్తున్నాం. ఈ పోకడ నగరాలను దాటి పట్టణాల్లోకి, పల్లెలలోకి వచ్చేస్తున్నది. మరింత కలవరపరిచే విషయం ఏమంటే – తెలుగు మీడియంలో చదువుకున్న వారి మాటల్లో (అసలు చదువుకోని వారి మాటల్లో కూడా) ఇంగ్లీషు మాటలు అలవోకగా దొర్లిపోతున్నాయి. ఇంతకుమునుపు "తెలుగుకి ఇప్పుడొచ్చిన ప్రమాదం ఏమీలేదు. పల్లెలకు వెళ్ళిచూడండి, వాళ్ళు హాయిగా తెలుగులో మాట్లాడుకుంటున్నారు" అనేవారు. కానీ ఆ పరిస్థితి కూడా వేగంగా కనుమరుగవుతున్నది.

మనం వాడే వస్తూత్పత్తులపై పేర్లూ సమాచారం తెలుగులో ఉండటం లేదు. తెలుగు సినిమాల్లో పేర్లు కూడా (దర్శక నిర్మాతల పేర్లు తప్ప) అన్నీ ఇంగ్లీషు అక్షరాల్లోనే వేస్తున్నారు. కొన్ని సినిమాల పేర్లు కూడా తెలుగు అక్షరాలలో ఉంటడం లేదు.

ఒక కప్పని వేడి నీటిలో జారవిడిస్తే అది చప్పున బయటికి దూకివేసి పారిపోతుంది. కానీ దాన్ని చల్లని నీటిలో ఉంచి ఆ నీటిని మరిగిస్తూ ఉంటే, నీటి వెచ్చదనంతో పాటు ఆ కప్ప తన శరీర ఉష్ణోగ్రతను క్రమేపీ పెంచుకుంటూ ఆ నీటిలో అలాగే ఉండిపోయి మరణిస్తుందని సామాన్య శాస్త్ర తరగతిలో వివరించే ఓ సంగతి.

బయటి ప్రపంచానికి, అవతలి వారికి తగ్గట్టు తెలుగువారు సర్దుకుపోతూ అసలు తామున్న పరిస్థితిని అంచనా వేయలేక తమ భాషను, అస్తిత్వాన్నీ కోల్పోయే దుస్థితి వస్తుందేమో అనిపిస్తుంది. ముంచుకొస్తున్న ప్రమాదాన్ని చూడలేకపోతే, చూసి మేలుకోకపోతే– మూడు చేపల కథలో మందమతి చేపకి పట్టిన గతే మనకూ పడుతుంది.

ఇంగ్లీషు మీడియం చదువులు, ఉద్యోగావకాశాలు, బహుళ జాతి కంపెనీలు, ప్రపంచీకరణ, సాంకేతిక సమస్యలు, బయటి రాష్ట్రాల / దేశాల వారితో సంబంధాలు, వ్యవహారాలు– ఇలా సవాలక్ష కారణాలు సర్దిచెప్పుకుని, సర్దుకొని పోతూ మన భాషని, సంస్కృతిని మనమే అటకెక్కించేస్తున్నామా?

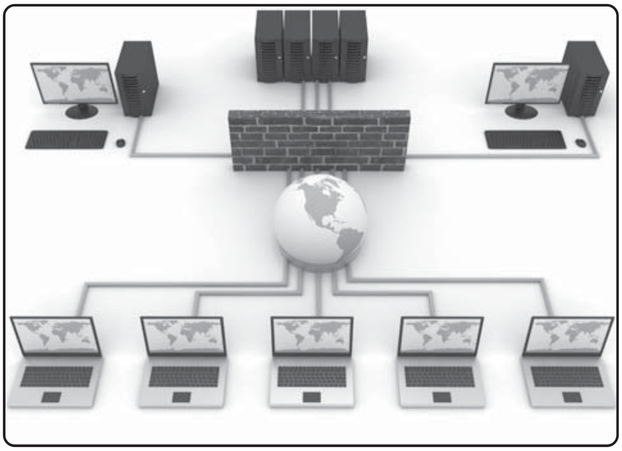

తమ తమ తాపత్రయాల్లో పడి ప్రజలు, ఏదో తూతూ మంత్రంగా సదస్సులు సన్మానాలు కానిచ్చేస్తూ, భాషకు ఏదో చేసేస్తున్నాం అని భ్రమించే ప్రభుత్వాలు, సంచలనాల వెంపర్లాటలో పడి బాధ్యత మరిచిన మీడియా–ఈ ఆమావాస్య చీకటిలో చుక్కల్లా అక్కడక్కడా మిణుకు మిణుకుమంటున్న చిన్నచిన్న ప్రయత్నాలు భవిష్యత్తుపై ఆశను చిగురింప జేస్తున్నాయి.

తెలుగు వారి జనాభాలో సింహభాగం తెలుగు చదవడం రాయడం తెలిసినవారు ఉండే తరాలలో ఇప్పటి యువతరమే చివరి వారు కావచ్చు. తెలుగు భాషకు పునర్వైభవం తీసుకురావడానికి ఇదే చిట్టచివరి అవకాశం కూడా కావచ్చు.

నాకు కనిపిస్తున్నది. అనిపిస్తున్నది అదే! నేను చూడనిది ఏమిటి, మీరు చూస్తున్నదేమిటి? ఏమి చేద్దాం?

మనం, సామాన్యులం, ఏమి చేయగలం అనుకుంటే తెలుగు గాలిలో పెట్టిన దీపం అయిపోతుంది.

రాజుగారి వేడుకకి ఊరందరినీ పాలు పొయ్యమంటే, "ఆఁ నేనొక్కడినీ నీళ్ళు పోస్తే ఏమవుతుందిలే" అనుకొని ప్రతీ ఒక్కరూ నీళ్ళే పోస్తే– ఇక పాలు జమ అయ్యేది ఎలా!

ఒక లాభాపేక్షలేని చిన్న స్వచ్ఛంద సంస్థ కేవలం 17 ఏళ్ళలో లోకంలోని విజ్ఞానాన్నంతటినీ అందరికీ ఉచితంగా, స్వేచ్ఛగా అందుబాటులో ఉండేలా వికీపీడియా రూపంలో అందించగలిగింది. వికీపీడియా దాదాపు 300 భాషలలో ఉంటే, అందులో 100 భాషలు 30 వేల కంటే ఎక్కువ వ్యాసాలను కలిగివున్నాయి. ఇదంతా, సామాన్యులైన మనలాంటి వ్యక్తుల చొరవ, ప్రయత్నం వల్లనే సాధ్యమయింది.

ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న తెలుగు భాషాభిమానులూ, భాషోద్యమ కారులూ పూనుకొని ఏదైనా చేసి చూపించాలి! అ

భాష లేకపోతే భావం లేదు ; నీ భావాల్ని నీ భాషలో చెప్పడమే సరైనది

ముఖచిత్రకథనం

సన్నిధానం నరసింహశర్మ
92920 55531

పాలకుల బాధ్యతలు తెలుపుతూ ఉద్యమ చైతన్యంతో జరిగిన తెలంగాణ రచయితల వేదిక (తెరవే) రాష్ట్ర మహాసభలు

తెలుగు రాష్ట్రాలలో సాహిత్యాన్ని, కవిత్వాన్ని పట్టించుకున్న రచయితల వేదికలూ సంఘాలే ఎక్కువ.

గ్రంథాలయోద్యమకాలంలో గ్రంథాలయ సభలు చేసిన సంఘాలు స్వాతంత్ర్య సమరానికీ, ఆంధ్ర రాష్ట్ర సాధనకీ తీర్మానాలు చేసి, సూచనలు చేసి దోహదం చేశాయి. ఎన్నో సాహిత్య సంస్థలు తెలుగు సాహిత్యానికీ, కవిత్వానికీ సేవలు చేశాయి; కొన్ని పత్రికలను సైతం నడిపాయి. కవితా సమితి, నవ్య సాహిత్య పరిషత్తు ప్రజా వాఙ్మయ పక్షంగా కృషి చేశాయి.

అరసం, విరసం సంస్థలు సమాజంలో సాహిత్యాంశాల్నేగాక; వాటివాటి చర్చల ద్వారా తీర్మానాల ద్వారా కార్యకలాపాల ద్వారా తాము నమ్మిన భావజాలాలకు అహర్నిశం కృషి చేశాయి. దశాబ్దాల తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో వాటి పాత్ర అవిస్మరణీయం. అంతకుముందు ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు వంటివి కొన్ని పండిత పక్షంగా ఎన్నో గొప్ప పనులు నిర్వహించాయి.

తెలంగాణా రచయితల సంఘం వట్టికోట ఆళ్వారుస్వామి వంటి దిగ్గజాలతో చైతన్య పూరిత సేవల్ని చేసింది.

ప్రత్యేక తెలంగాణాకు రచయితల సంస్థలూ కవులు చేసిన వైతాళిక కృషి చరిత్రకెక్క వలసి వుంది.

హైదరాబాదులోని తెలంగాణా రచయితల వేదిక (తెరవే) తెలంగాణా రాష్ట్రావిర్భావం తరువాత తన వంతు పాత్ర నిర్వర్తిస్తూనే వుంది. తెరవే అనేక పుస్తక ఆవిష్కరణలు చేసింది. రైతుల సమస్యలపై భరోసాగా నిలబడింది. ప్రపంచ తెలుగును మరో సభల సందర్భంగా బాధ్యతాయుతంగా తను నమ్మిన భావాలు ప్రకటించింది. అవసరమని భావించినప్పుడు, కరపత్రాలూ, లఘుపుస్తకాలూ ప్రకటించి జనాన్ని చైతన్య పరచింది. రచయితల్ని కూడగట్టింది. కలాల్ని వినిపింప జేసింది.

ఆంధ్రదేశంలో సాహిత్య సంఘాల గురించి మహాకవి శ్రీశ్రీ కిన్నెర పత్రికలో సంపుటం 1, సంచిక 6 ఆగస్టు 1949 లో ఓ స్మరణీయ వ్యాసం రాశారు. అందులో "సాహిత్య సమాలోచనలో రాజకీయ పరిభాష వాడుతున్నందుకు నేను క్షమాపణ చెప్పుకోదలచుకోలేదు. 'మేము సాహిత్య వేత్తలం. మాకూ రాజకీయాలకీ సంబంధం లేదు' అనే వాళ్ళ సంకుచిత దృష్టికి నేను జాలి పడడం మానలేను. సాహిత్యానికీ, రాజకీయాలకీ అవినాభావ సంబంధం వుంది. ఈ సంగతి ఎంత పెందరాళే గుర్తిస్తే అంతమంచిది. రాజకీయ సమస్యలంటే జీవిత సమస్యలు. సాహిత్య సమస్యలు కూడా అంతే" అన్నారు.

ఈ అంశం తనకు తానుగా గుర్తించిన తెలంగాణా రచయితల వేదిక అనేక సభలూ సమావేశాలూ చేసింది.

ఆ కొనసాగింపులో ఒక ముఖ్య సంఘటనగా 2018 నవంబరు 18వ తేదీన హైదరాబాదు సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రభవనంలో రాష్ట్ర మహాసభల్ని కాలీన అవసర సమస్యల చర్చా వేదికగా వివిధ ఆలోచనా పక్షీయులను కలుపుకుంటూ ప్రజాస్వామిక పద్ధతిలో నిర్వహించారు. తెలంగాణాలోని అనేక ప్రాంతాల రచయితలతో, నగరంలో నున్న ప్రముఖ కవి, సాహితీ వేత్తలు అభిమానులు పాల్గొన్న సందడితో సభాస్థలి నిండిపోయింది.

సాహిత్య, సాంస్కృతిక రంగం – వర్తమానం– సవాళ్ళు అంశంపై ప్రథమ సమావేశం జరిగింది. తెరవే ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ గాజోజు నాగభూషణం తమ సంస్థ కార్యకలాపాల నివేదికతో క్రొత్తవారికి కూడా సంస్థ ఎటువంటిదో తెలిపారు.

ఆచార్య మనోజ వక్తల శక్తుల పరిచయం చేశారు.

తెరవే అధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు ఆచార్య జయధీర్ తిరుమలరావు 2001 నుండి తెరవే – కార్యకలాపాలను తెలిపారు. శ్రీరావు తమ ప్రసంగంలో రచయితలు ప్రజా సమస్యల్ని తెలుసుకుని స్పందించాలి. సాహిత్యంలో గత వైభవ పునరుద్ధరణ అపాయకరం. రాజరిక భూస్వామ్య పరిస్థితులకు చెందిన పద్య ప్రక్రియలో కాకుండా పాటకు ప్రాధాన్యమిచ్చి రాయాలి. ప్రజల మాటకు, ఆటకు ప్రాధాన్యమివ్వాలి. తెలంగాణా ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమంలో పాట, కళలు వహించిన పాత్ర మరవకూడదు. తెలంగాణా ప్రత్యేక రాష్ట్రం వస్తే రాష్ట్ర గీతంగా ప్రకటిస్తామన్న వారు అందెశ్రీ గీతాన్ని ఎందుకు ప్రకటించలేదు? అని ప్రశ్నించారు.

ప్రజల బతుకులు బాగుపడనప్పుడు ఏ పథకం చూసి ఓట్లు వెయ్యాలో అర్థం కావడం లేదు. ఆర్థిక పరమైన అప్పులు మన నెత్తులపై కత్తుల్లా వేలాడుతుంటే రచయితలు ఏం చేయాలి, ఏమి ఇతి వృత్తాల్ని చేసుకుని రచనలు చేయాలో రచయితలు ఆలోచించుకోవాలి. ప్రయివేటు రంగ ప్రేమ ఎక్కువవుతోంది. మనిషి మనస్సును తాకే అభివృద్ధి ఏముంటోంది? పాల్కురికి సోమన నాటి నుండి కాళోజీ వరకూ ప్రతి ఘటన సాహిత్యం సమాంతర సంస్కృతి ప్రభావంతో వచ్చిన వైనాన్ని గమనించి, వర్తమాన కాలంలో మనం ఏమి చేయాలి అని రచయితలు ఆలోచించుకొని రచనలు చేయాలి అంటూ రచయితలు మౌనాన్ని ఛేదించుకుని సమాజ కాలావసర రచనలు చేయాలని పిలుపునిచ్చారు.

సంకేపల్లి నాగేంద్రశర్మ
9441797650.

తెలంగాణ సాహితీభీష్ముడు, బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి కపిలవాయి లింగమూర్తి నిర్యాణం

'గౌరవ డాక్టరేట్' స్వీకరిస్తూ

తెలంగాణా సాహితి వైతాళికుడు, విశిష్ట చరిత్ర పరిశోధకులు, వివిధ సాహితీ ప్రక్రియలలో అరితేరి, శతాధిక రచనలు చేసిన ఘనుడు డా.కపిలవాయి లింగమూర్తి (90) ఇక లేరు. పండుటాకు రాలిపోయినట్లుగా చివరకు కన్నుమూశారు.పాలమూరు జిల్లా సమగ్ర సాహిత్యానికి ప్రతీకగా, నడిచే విజ్ఞాన సాహితీ సర్వస్వంగా ఆయనను పిలుస్తారు. ఆయన తనదైన సాహితీ వ్యాసంగాలలో రాటుదేలి వృద్ధాప్యాన్ని నిర్భయంగా జయించిన వారు, అవిశ్రాంతంగా రచనలు చేసి, తెలుగు సాహిత్యలోకంలోప్రతిభామూర్తిగా చెరగని పరిశోధక ముద్రను వేశారు. హైదరాబాద్ లో దుర్గాభాయి దేశ్ ముఖ్ ఆసుపత్రిలోచికిత్స పొందుతూ, నవంబర్ 6న తుది శ్వాస విడిచారు. ఈ సంవత్సరం మార్చి నుండే ఆయన తరుచుగా, అనారోగ్యానికి గురవుతూ తిరిగి కోలుకుంటున్నారు. ఏడు పదుల పరిశోధక సాహిత్య జీవితం అపురూపమైనది. నిత్యయవ్వనమైనది.కరువు జిల్లాగా పేరు తెచ్చుకున్న పాలమూరు జిల్లా సాహితీ క్షేత్రంలో నుండి ఎన్నెన్నో సస్యకుసుమాలను తాను బతికినంత కాలం మేరునగధీరుడై, నిత్య వసంతుడుగా పూయించారు. తనదైన శైలిలో రచనలు చేసి, తొమ్మిది పదుల వయస్సులో కాలధర్మం చెందారు. గుర్తింపుల కోసం వెంపర్లాడకుండా,నిరాడంబరంగా జీవిస్తూనే, రచనలు సాగిస్తూనే, తన రచనలతో నాటి తరానికి, నేటి తరానికి మార్గదర్శిగా నిలిచారు. ఆయన తొలి రచన శతక సాహిత్యంతోనే మొదలైంది. పాండురంగ శతకం రాశాక, వెనువెంటనే శ్రీ వేంకటేశ్వర శతకం రాశారు.

ఆయన ఒక్క తెలంగాణాకే కాకుండా తెలుగు సాహిత్యలోకానికి పరిశోధనలో స్ఫూర్తిగా నిలిచిపోయారు. డా.లింగమూర్తి నిర్యాణం పట్ల, తెలంగాణా రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ తో పాటు, పలువురు సాహితీ వేత్తలు తమ ప్రగాఢ సంతాపం వ్యక్తం చేశారు. ఆయన సాహిత్య జీవితం ఆదర్శవంతమైనది, ఆయనకు కేంద్ర సాహిత్య అకాడమి వంటి సంస్థలు పురస్కారాలు ఇచ్చిగౌరవించకున్నా, ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, నూతన తెలంగాణా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తగిన పురస్కారాలు ఇచ్చి, గౌరవించడం ఆనందదాయకమే కదా. తెలంగాణాలో నూతన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తర్వాత,తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం వారు 26-8-2014న

ఏకంగా గౌరవ డాక్టరేట్ సత్కారాన్ని ఇచ్చి ఘనంగా సన్మానించారు. తెలంగాణా వచ్చాక ఆయనకు వచ్చిన తొలి దొడ్డ గుర్తింపు ఇదేనని చెప్పవచ్చును. పాలమూరు జిల్లానుండి అనర్ఘళ సాహితీరత్నాల జాబితాలో ఒక్క వెలుగు వెలిగిన సురవరం ప్రతాపరెడ్డి, గడియారం రామకృష్ణ శర్మ వంటి ఉద్దండుల తర్వాత కపిలవాయి లింగమూర్తి తనస్థానం పదిలం చేసుకున్నారు.

ఆయనపై సాహితీవిమర్శ, చారిత్రిక పరిశోధకులైన స్వర్గీయ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి, నిడదవోలు వెంకట్రావు,ఆచార్య పుల్లెల రామచంద్రుడుల పరిశోధక ప్రభావాలు పడ్డాయి. ఆయన సాహిత్య, చారిత్రిక పరిశోధక జీవితం వెలలేనిది,ఆధ్యాత్మికంగా ఎన్నో పరిశోధక రచనలు చేసి,తుప్పుపట్టి, దుమ్ము పట్టిన ప్రాచీన గ్రంథాలను, తాళపత్ర ప్రతులను సేకరించి, పరిశోధించి, దోషాలను సవరించి, సరైన వ్యాఖ్యానాలు చేసి, అట్టివాటిని గ్రంథాల రూపంలో పాఠక లోకానికి అందించారు. పూర్వ మహబూబ్ నగర్ జిల్లా అంతటా గ్రామ గ్రామాన తిరిగి దేవాలయాల చరిత్రను పరిశోధించి 2010లోపుస్తక రూపంలో తెచ్చారు. అందువల్లే ఆయన సమగ్ర సాహిత్య, చారిత్రిక పరిశోధకుడిగా ఎదిగి పలు గ్రంథరచనలు చేయడానికి కారణమైంది. స్వర్ణకార వృత్తిపరంగా తన ఇంట్లో వారసత్వంగా దొరికిన మాంగళ్య శాస్త్రం అనే గ్రంథాన్ని పరిశోధించి, మద్రాసు గ్రంథాలయం నుండి ఇందుకు సంబంధించిన ఒక ప్రతిని తెప్పించి, సరిచూసి, ఇందులో పెన్సిల్‌తో పలు ఆభరణాల చిత్రాలను తానే సొంతంగా వేసి, పుస్తక రూపంలో వెలువరించారు. ప్రాచీనకాలం నుండి ఇప్పటివరకు మంగళాభరణాలు ఏ పేర్లతో ఏ రూపంలో ఉండేవో సచిత్రంగా వివరిస్తూ, వాటికి సంబంధించిన నియమ నిబంధనలను కూడా వివరించిన గ్రంథానికి చక్కటి పేరు వచ్చిందని ఆయనే ఒక ఇంటర్వ్యూలో చెప్పుకున్నారు. సోమేశ్వర క్షేత్ర మహాత్మ్యం అనే గ్రంథాన్ని పరిశోధించి, తప్పొప్పులు సవరించి ప్రచురించారు. వారిని రెండు మూడు సాహిత్య సభల్లో చూశాను, గత పదేళ్ళనుండి ఫోన్ లో మాట్లాడుతుండే వాడిని. వారి మనవడు ఆనంద్ తో దగ్గరి సాహిత్య పరిచయాలున్నాయి. లింగమూర్తిగారు స్వర్ణకార వృత్తి కులానికి

కీ.శే. బొడ్డుపల్లి పురుషోత్తం

'నాటు తెనుఁగు' మేటిజెట్టి

(దాసవ్యాస సంగ్రహ సమీక్షా సముపేతము)

నాటుమందు, నాటువైద్యం, నాటుమనిషి అనే వాడుకలు విన్నాను కాని, 'నాటు తెనుగ' నే వ్యవహారం చూచి ఆశ్చర్యపోయాను. అంతకుముందు 'అచ్చ తెనుఁగు' అచ్చ తెనుఁగు కబ్బాలు' అనే వ్యవహారం బాగా పరిచయమైంది. 'అచ్ఛ శబ్దభవం 'అచ్చ', 'అచ్చ తెనుఁగంటే సంస్కృత సమేతరమైన తెనుఁగనే నిర్వచనం సుప్రసిద్ధమైంది. సంస్కృత సమేతర మంటే 1 సంస్కృతభవం 2) ప్రాకృతసమం 3) పాకృతభవం 4) దేశ్యమనే నాల్గు విధాలుగా ఉన్న పదజాతం అన్న మాట. దీన్ని బట్టి తెనుగు పదజాలాన్ని రెండే రెండు విభాగాలుగా నిరూపించుకోవచ్చు. 1) సంస్కృత సమం 2) సంస్కృత సమేతరం అని. ఇదంతా సంస్కృత ప్రాకృతాల్ని మనస్సులో నిల్పుకొని చేసిన విభాగంగా స్థూలంగా చూస్తేనే గోచరిస్తుంది.

ఏ భాషకైనా ఆ భాషలో నిసర్గంగా ఉత్పన్నమైన పదజాలమే జీవం. ఆ నిసర్గ పద నిర్మాణాన్ని అనుసరించే, అన్య భాషా పదాలు తదనుకూలంగా మార్పు చెంది అటువంటి నిర్మాణాన్నే పొందుతాయి. సంస్కృత ప్రాకృతాలు కూడా తెలుగుభాష కన్యభాషలే అవుతాయి. కాలాంతరంలో తెలుగు భాషకు అరబ్బీ, పారసీక, తురుష్కాది భాషల్తో సన్నిహిత సంబంధ మేర్పడింది. ఆయా భాషాపదాలు చాలావరకు తెలుగు దేశీయ పదనిర్మితి ననుసరించే మార్పులు చెంది తెనుగులో చేరాయి. ఇట్లే అద్యతన కాలంలో ఫ్రెంచి, డచ్చి, పోర్చుగీసు, ఆంగ్లాది భాషలతోను సంబంధాలు ఏర్పడ్డాయి తెనుగు భాషకు. ఇందుండే పదాలు చాలా మార్పులకు లోనై తెలుగులో వ్యవహృతమౌతున్నాయి. ఇలాంటి పదాలన్నీ క్రమంగా 1) ప్రాచీన తద్భవాలు 4) అర్వాచీన తద్భవాలు 8) నవీన తద్భవాలు అని వ్యవహరించవచ్చు. ఇట్టి తద్భవా లేర్పడటానికి హేతువు తెనుగునాటిలో సహజంగా పుట్టిన దేశీయ పదజాల నిర్మాణమే...

దేశీయ పదజాల నిర్మితి ననుసరించి మార్పునకు లోనుకాకుండా శిష్టుల వ్యవహారంలో విశేషంగా వాడుకలో ఉన్న పదాలను పై క్రమాన్ని అనుసరించి 1) ప్రాచీన తత్సమాలు 2) అర్వాచీన తత్సమాలు 3) నవీన తత్సమాలు అని వ్యవహరింపవచ్చు, వీని నిర్మితి భిన్నంగా ఉండటంచేత వీటిని పృథక్కరిస్తే, తద్భవాలు, దేశ్యాలు ఒకే ఒక శ్రేణికి చెంది సమాసాది నిర్మాణాలకు తోడ్పడుతున్నాయి.

ఈవిధమైన దేశీయ పద ప్రాముఖ్యాన్ని మనస్సులో బాగా మననం చేసుకొనే ఆ మహావ్యక్తి "నాటు తెనుగ" నే పదాన్ని కల్పించి ఉంటారని భావించటంలో విప్రతిపత్తి ఉండదు. 'నడవబడ్డ దేశం – నాడు'. అటువంటి 'నాడు' లో పుట్టిన పదజాలం 'నాటు తెనుంగు' అని నిర్వచింపవచ్చు. ఇట్టి 'నాటు తెనుఁగు' లో రచన చేయటం రచయితలకు క్రమక్రమంగా ప్రవాహానికి ఎదురీతే అయింది; అనాగరకమే అయింది. అయినా ఆ మహామనీషి 'నాటు తెనుగు' లో రచన చేయటమే తన జీవిత పరమ ధ్యేయంగా పెట్టుకొని ఎటువంటి కృతకత్వం రానీక అలవోకగా ఆ 'నాటు తెనుగు' లో బహుముఖీనంగా రచన కావించి, మేటిజెట్టిగా విఖ్యాతి నార్జించాడు. ఆ మహామనీషే శ్రీమదజ్జాడ ఆదిభట్ల నారాయణదాసు మహోదయులు. వారి ఈ భాషావిషయికమైన ఆగ్రహానికి అంజలించటానికే ఈ వ్యాసరచనం. అంతేకాని దాన్ని ఆద్యంతాలుగా నిరూపించి, పరితల ఆగ్రహానికి గురి కావాలని కాదు.

శ్రీ నారాయణదాసు మహోదయులు ఎంతో రచన చేశారు, 'పుంభావసరస్వతుల'ని కాస్త కూస్తో చదువుకొన్న వాళ్ళందరిని సంభావిస్తారు కొందరు. సరస్వతి చతుష్షష్టి కళల కధిదేవతగదా ! అంతదూరం ఆలోచించటానికి అవకాశం లేకపోతే...కనీసం విభిన్న స్వభావాలు కలిగినపట్టికి; ఒక దానికొకటి ఆశ్రయమై, క్షీరనీరంగా కలిసిపోయిన సంగీత సాహిత్యాల్లోనైనా పారం ముట్టిన వ్యక్తినే; సరస్వతీ దేవి మధుర స్తన్యాన్ని రెండు వైపులా కడుపునిండా త్రాగి, తేపగలిగిన మనిషినే 'పుంభావ సరస్వతి' అని సంభావిస్తే కొంత సముచితంగా ఉంటుంది. తెలుగుదేశంలో ఇటువంటి గౌరవాని కర్హమైన వ్యక్తి – ఈ విషయంలో అనామికాన్ని సార్థకం చేయగల మూర్తి శ్రీ మదజ్జాడవారే అని చాటటానికి భయపడే పని లేదు.

తెలుగులో నన్నయనుండి నేటివరకు రచనలు చేసినవారిని ఈ క్రింది రీతిగా వింగడింపవచ్చు.

1) ఇది సంస్కృతం, ఇది దేశ్యం అనే విచక్షణ లేకుండ, ఉదాత్త విషయాన్ని ఉదాత్త శైలిలో రచించేవారు.

2) దేశ్యపదం లభిస్తుండగా సంస్కృతాన్ని వాడకుండా,

End of Preview.

Rest of the book can be read @

http://kinige.com/book/Ammanudi+December+2018

* * *